

คอลัมน์ “ร่วมด้วยช่วยคิด” ฉบับ 19 – 22 มิถุนายน 2568

ตัวเลขภาคการผลิตไทยล่าสุดกำลังบอกอะไรเรา?

พิสชา คำบุยา

ดร. กิ่งกาญจน์ เกษศิริ

ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา เศรษฐกิจโลกมีความผันผวนจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าโลก อุตสาหกรรมการผลิตจะได้รับผลกระทบจากเรื่องนี้มากที่สุด แต่ตัวเลขที่สะท้อนภาวะของภาคการผลิตไทยล่าสุดกลับส่งสัญญาณการเริ่มฟื้นตัว ทั้ง GDP ภาคการผลิตอุตสาหกรรมในไตรมาสแรกของปีนี้ที่ขยายตัวเล็กน้อยจากช่วงเดียวกันของปีก่อน และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมหรือ Manufacturing Production Index (MPI) เดือน เม.ย. 2568 กลับมาขยายตัวเป็นบวกได้ในรอบ 9 เดือน ขณะเดียวกันดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ (PMI) ภาคการผลิตของไทยที่จัดทำโดย S&P Global ในเดือน พ.ค. 2568 ปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 51.2 จาก 49.5 ในเดือนก่อน ซึ่งถือเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นสูงสุดในรอบ 9 เดือน แต่ตัวเลขเหล่านี้จะสะท้อนภาวะที่แท้จริงและต่อเนื่องได้หรือไม่นั้น ผู้เขียนอยากพาผู้อ่านมาสำรวจข้อมูลดัชนี MPI ในเชิงลึก เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

ดัชนี MPI เดือน เม.ย. 2568 ขยายตัว 2.2% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้แรงหนุนจากการผลิตในหลายหมวด โดยเฉพาะอาหารและวัสดุก่อสร้าง พร้อมกับการผลิตรถยนต์ที่กลับมาฟื้นตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 21 เดือน แต่หากคลี่รายละเอียดดูจะพบว่าเกือบ 15% ของ GDP ภาคการผลิตอุตสาหกรรมไทยอาจดีเพียงชั่วคราว ทำให้การฟื้นตัวต่อไปในระยะข้างหน้ามีความเสี่ยงที่จะไม่ยั่งยืน

หลายสินค้าเป็นการ “เร่งผลิตเพื่อส่งออก” เพื่อให้ทันกำหนดเส้นตายช่วงระงับภาษีศุลกากรตอบโต้ 90 วันของสหรัฐฯ ที่ใกล้จะสิ้นสุดในต้นเดือน ก.ค. นี้ โดยเฉพาะสินค้าที่มีตลาดส่งออกหลักเป็นสหรัฐฯ เช่น อาหารกระป๋อง ผลิตภัณฑ์ยาง และเครื่องปรับอากาศ ซึ่งการผลิตเร่งขึ้นสอดคล้องกับการส่งออกที่ขยายตัว เหตุนี้เองอาจทำให้การผลิตของสินค้ากลุ่มนี้สูงขึ้นชั่วคราว และมีความเสี่ยงที่จะชะลอลงหรือลดลงในภายหลัง

อีกส่วนเป็นการ “เร่งผลิตตามการใช้จ่ายหรือมาตรการภาครัฐ” ได้แก่ การผลิตวัสดุก่อสร้างที่อาจดีขึ้นแค่ในระยะสั้น ตามการเร่งใช้งบประมาณเหลือมปี และการผลิตรถยนต์ที่ฟื้นตัวในเดือนนี้บางส่วนอาจเป็นเพียงภาพชั่วคราว เนื่องจากการผลิตรถยนต์นั่งไฮบริดและรถยนต์นั่งไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ส่วนหนึ่งเป็นการผลิตชดเชยการนำเข้าตามมาตรการสนับสนุน EV ของภาครัฐ และบางส่วนผลิตเก็บเข้าเป็นสินค้าคงคลัง สะท้อนจากอัตราส่วนสินค้าคงคลังต่อการขายของรถยนต์นั่งที่เพิ่มขึ้น ขณะที่การผลิตรถยนต์นั่งสันดาปและการผลิตรถกระบะซึ่งคิดเป็นสัดส่วนกว่า 80% ของการผลิตรถยนต์ทั้งหมดยังคงหดตัว สะท้อนกำลังซื้อในประเทศที่ยังอ่อนแอและแรงส่งจากการส่งออกที่แผ่วลง ซึ่งต้องจับตาดูอย่างใกล้ชิด

อย่างไรก็ดี มีหมวดการผลิตที่ขยายตัวโดยเฉลี่ยในช่วง 4 เดือนแรกและมีแนวโน้มขยายตัวในปี ซึ่งเมื่อนำหนักรวมกันประมาณ 8% ของ GDP ภาคการผลิตอุตสาหกรรมไทย ได้แก่

การผลิตอาหารหมวดที่ขยายตัวตามผลผลิตเกษตรจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย เช่น น้ำตาล น้ำมันปาล์ม และการผลิตอิเล็กทรอนิกส์ที่ขยายตัวตามความต้องการที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการผลิต Hard Disk Drive (HDD) ซึ่งเติบโตสอดคล้องไปกับการลงทุนดาต้าเซ็นเตอร์ทั้งในไทยและต่างประเทศที่ขยายตัวสูงขึ้น รวมถึงช่วงนี้ยังมีความต้องการที่เพิ่มขึ้นตามรอบการเปลี่ยนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเพื่อรองรับโปรแกรมรุ่นใหม่ และความนิยมที่กลับมาบางส่วนจากข้อจำกัดในการกู้คืนข้อมูลของ SSD

นอกจากนี้ การผลิตชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์ (IC&Semiconductor) ยังกลับมาขยายตัวเป็นบวกตั้งแต่เดือน มี.ค. 2568 ถือเป็นการฟื้นตัวในรอบ 31 เดือน ส่วนหนึ่งขยายตัวตามวัฏจักรอิเล็กทรอนิกส์โลกที่อยู่ในช่วงขาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการพูดคุยกับผู้ประกอบการหลายรายในโครงการ Business Liaison Program ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่พบว่าการส่งออกในหมวดอิเล็กทรอนิกส์จะยังเติบโตสูงไปตลอดปีนี้ แต่ต้องติดตามการผลิตอย่างใกล้ชิดเนื่องจากยังมีสินค้าคงคลังของผู้ผลิตอยู่ในระดับสูง

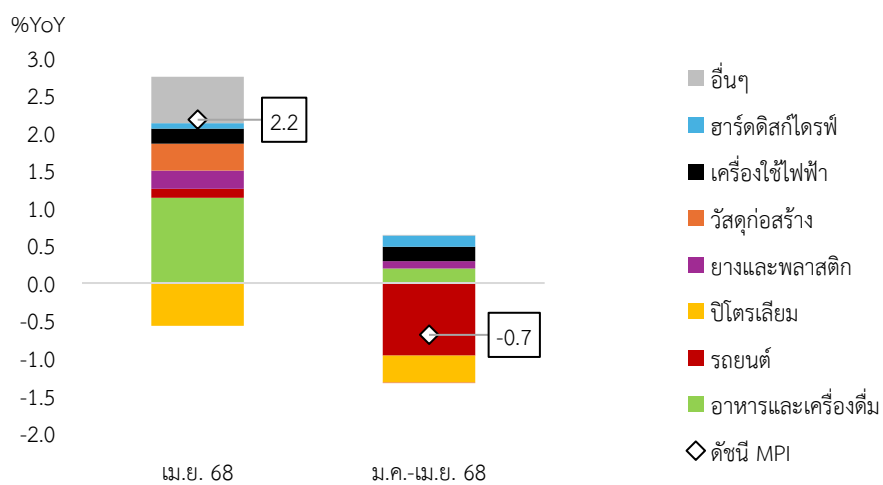
แม้ว่าดัชนี MPI เดือน เม.ย. จะแสดงสัญญาณการฟื้นตัวของภาคการผลิตในไตรมาส 2 แต่ยังเร็วเกินไปที่จะสรุปว่าเป็นการฟื้นตัวอย่างแท้จริง เพราะยังมีส่วนหนึ่งที่อาจได้ผลดีเพียงชั่วคราวหรือเพียงบางสินค้าของหมวดการผลิต และในระยะข้างหน้ายังต้องเผชิญความไม่แน่นอนจากหลายทิศทาง โดยเฉพาะความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าสหรัฐฯ ที่จะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตไทยทั้งทางตรงผ่านการส่งออกและทางอ้อมผ่านการไหลทะลักของสินค้านำเข้า ซึ่งกลุ่มที่โดนแย่งส่วนแบ่งตลาดจากสินค้านำเข้ามี import penetration ratio¹ จากจีนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่หลังช่วงโควิด เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์นั่ง เฟอร์นิเจอร์ ปีโตรเคมี มีน้ำหนักรวมกันอย่างน้อย 14% ของ GDP ภาคการผลิตอุตสาหกรรมไทย

สุดท้ายนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมได้ปรับลดคาดการณ์การเติบโตของดัชนี MPI ปี 2568 ลงเหลือ 0-1% จากเดิม 1.5-2.5% เน้นย้ำถึงความเปราะบางของการฟื้นตัวท่ามกลางแรงกดดันจากทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน ดังนั้น ภาครัฐควรเร่งเจรจากับทางการสหรัฐฯ และรายงานความคืบหน้าเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ผลิตในไทย ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายและการตรวจสอบที่เข้มงวดเพื่อป้องกันสินค้านำเข้าทะลัก ทั้งในด้านการป้องกันสวมสิทธิสินค้าเพื่อใช้ไทยเป็นทางผ่านในการส่งออก การตรวจสอบสินค้าผ่านด่าน และการตรวจมาตรฐานสินค้า ขณะเดียวกันภาครัฐก็เองก็จำเป็นต้องมองหาแนวทางรับมือ อย่างเช่นการกระจายตลาดส่งออก ลดการพึ่งพาสหรัฐฯ ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ ยังเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวด้วย

****บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด****

¹ Import penetration ratio คือ สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากจีนต่อยอดขายในประเทศทั้งหมด

แหล่งที่มาของการขยายตัว (contribution) ของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม คำนวณโดยผู้เขียน